Downloaded from UvA-DARE, the institutional repository of the University of Amsterdam (UvA)
http://dare.uva.nl/document/73305

File ID	73305
Filename	NOTEN

SOURCE (OR PART OF THE FOLLOWING SOURCE):

Type	Dissertation
Title	De schaduw van de jezuiet. Een pathologie van de Franse publieke opinie tijdens de schoolstrijd van 1841-1845
Author	L.J.M. van der Heijden
Faculty	Faculty of Humanities
Year	2004
Pages	1072

FULL BIBLIOGRAPHIC DETAILS:
http://dare.uva.nl/record/129087

Copyright

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other then for strictly personal, individual use.

UvA-DARE is a service provided by the library of the University of Amsterdam (http://dare.uva.nl)

NOTEN

1 Fouquet de la Varenne, "een man alom bekend dankzij zekere bewezen diensten aan de koning, die zeer op hem was gesteld." (Coudrette & Le Paige, *Histoire générale de la naissance et de progrès de la Compagnie de Jésus*, nouvelle édition, Amsterdam 1761, tome I, 321.) De auteurs citeren hier De Thou *(Historia universalis)*. Varenne levert de vrouwen voor de uitspattingen van de vorst.

2 *Ibid.*I, 321.

3 *Ibid.*III, 219, 251-268 ; Louis-René de Caradeuc de la Chalotais, *Compte-rendu des constitutions des Jésuites*, 1762, 22.

4 Zie het tweede vervolg op *Les Trois Mousquetaires* : Alexandre Dumas, *Le Comte de Bragelonne ou Dix ans plus tard*, Paris s.d.(1849), tome III, ch.XXXIII & XXXIV.

5 Petrus Albers S.J., *De Hoogeerwaarde Pater Joannes Philippus Roothaan, XXI Generaal der Sociëteit van Jezus en de voornaamste lotgevallen zijner Orde*, Nijmegen 1912, Deel 2, 350.

6 Joseph Burnichon S.J., *La Compagnie de Jésus en France, histoire d'un siècle 1814-1914*, tome II, Paris 1916, 108-126, 131.

7 De jezuïeten beroemen zich er nog op ten tijde van de Restauratie. (Martial Marcet de la Roche-Arnauld, *Mémoires d'un jeune jésuite ou Conjuration de Mont-rouge développée par des faits*, Bruxelles 1828, 20-21.)

8 Coudrette & Le Paige, *op.cit.*III, 256.

9 *Ibid.*III, 261.

10 *Ibid.*III, 263, 268.

11 "Ab aliis religiosis ordinibus facilius patiamur superari nos jejuniis, vigiliis, et cætera victus cultusque asperitate, quam suo quisque ritu, ac discipilina sancte suscipiunt : vera quidem ac perfecta Obedientia, abdicationeque voluntatis atque judicii, maxime velim, fratres carissimi, esse conspicuos quicumque in hac Societate DEO Domino deserviunt." (*Epistola B.P.Nostri Ignatii de virtute obedientiæ*, c.3.)
Deze brief is onderdeel van de orderegel; in de 20e eeuw wordt deze blinde gehoorzaamheid afgezwakt; een voorbeeld hiervan: H.A.Parenteau, des Frères de l'Instruction Chrétienne, « La notion d'obéissance aveugle dans la *Lettre* de saint Ignace aux pères et frères du Portugal (1553)» in *Revue d'ascétisme et de mystique*, 38e année (1962), 31-51.

12 De op een na bekendste spotprent van Philipon – de bekendste is die van Louis-Philippe als peer – is die van Charles X als jezuïet.

13 *L'Univers*, 28 juin 1845.

14 *Le Comte* Bégouen, *Une société secrète, émule de la Compagnie du Saint-Sacrement. L'Aa de Toulouse aux XVIIe et XVIIIe siècles, d'après des documents inédits*, Paris/Toulouse 1913 ; Jacques Godechot, « Quel a été le rôle des Aa pendant l'époque révolutionnaire ? » in *Regards sur l'époque révolutionnaire*, Toulouse 1980.

15 Raoul Allier, *La Cabale des dévots, 1627-1666*, Paris 1902.

16 Deze notie begint bij Geoffroy de Grandmaison, *La Congégation (1801-1830)*, Paris 1889. Zie ook Robert Rouquette, « Congrégations secrètes » in *Dictionnaire de Spiritualité*, t.II, 1491 sq.

17 *L'Univers*, 11-4, 16-4-1845 ; *Journal des débats*, 13-5-1843.

18 Eugène Sue, *Le Juif errant*, SEPT.VOL.ch.XI (21 mars 1845).

19 "Men heeft Bonald wijsgemaakt, zegt men, dat hij de paus van de jezuïeten zou zijn of zoiets; daarom is hij geheel op hun hand." (*Revue indépendante*, tome VIII, 270.)

20 Burnichon, *op.cit.*II, 214.

21 *Ibid.*II, 533.

22 *Ibid.*III, 228-229.

23 *Ibid.*II, 444.

24 *Ibid.*III, 40.

25 *B.N.F.*, « Fonds Veuillot » IV, NAF 24.223. (Veuillot au comte de Messey, 29-10-1847.)

26 "Bij opening van de doodkist waren wij zeer verrast dat we geen enkele penibele geur konden waarnemen (wat erop wees dat de levende ziel zich op verheven hoogte moest bevinden). Gewaarschuwd door het luiden van de klokken, kwam onze gemeenschap bijeen in de sacristie en vandaar, aangevoerd door de pater provinciaal, begaven de paters zich in processie, met kaarsen in de hand, naar de onderaardse ruimte onder de kerk, waar zich de graftomben van onze medebroeders bevonden. Het was voor mij een ontroerend schouwspel, in de ontzagwekkende stilte van dit dodenrijk, om de grafkist van *le comte* de Maistre te zien, omgeven door 31 paters van het Genootschap van Jezus." (Robert Triomphe, *Joseph de*

Maistre. Étude sur la vie et sur la doctrine d'un matérialiste mystique, Genève 1968, 31.)

27 Geoffrey Cubitt, *The Jesuit Myth. Conspiracy Theory and Politics in 19th-Century France*, Oxford 1993, 12-13.

28 Michelet, *Cours au Collège de France* I, 680.